

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

ŚLĄSKIE

Nr 3

6743

1. Obiekt

BUDYNEK D.MASZYNOWNI SZYBU PRINZ SCHONAICH OB.ZABRZE I

KWK ZABRZE - BIELSZOWICE /3/

2. Czas powstania

1854-58 r

1888-92 r

1928-30 r

3. Miejscowość

Z A B R Z E

4. Adres Zabrze, ul. Wolności 402

nr hipoteczny dr. m. 2044/113

5. Przynależność administracyjna

województwo katowickie

gmina miasto Zabrze

6. Poprzednie nazwy miejscowości
Hindenburg

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo katowickie

powiat miejski Zabrze

8. Właściciel i jego adres
KWK Zabrze Bielszowice
Zabrze ul. Lompy 11

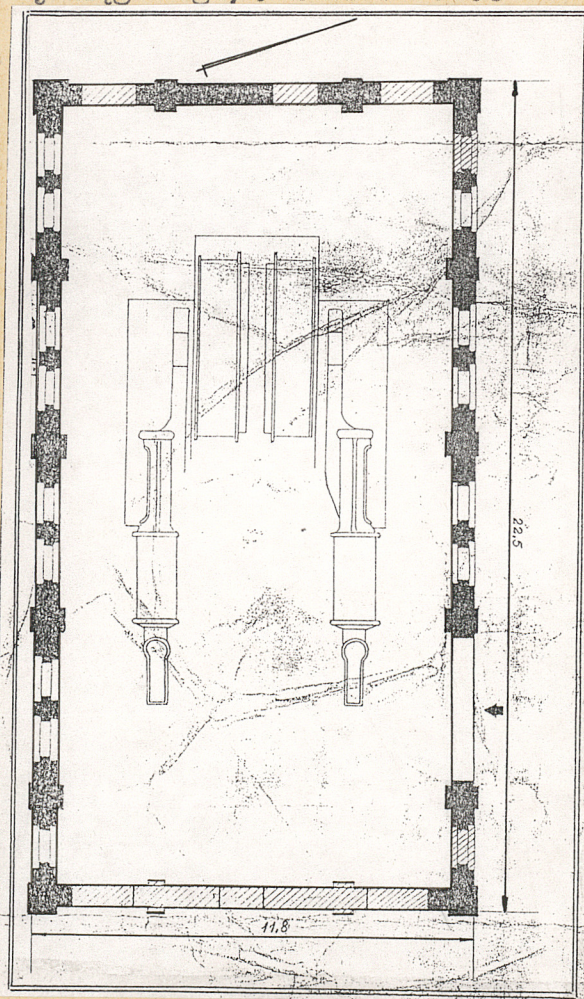
9. Użytkownik i jego adres
J.W.

10. Rejestr zabytków

Nr 1539 data 20.12.1993

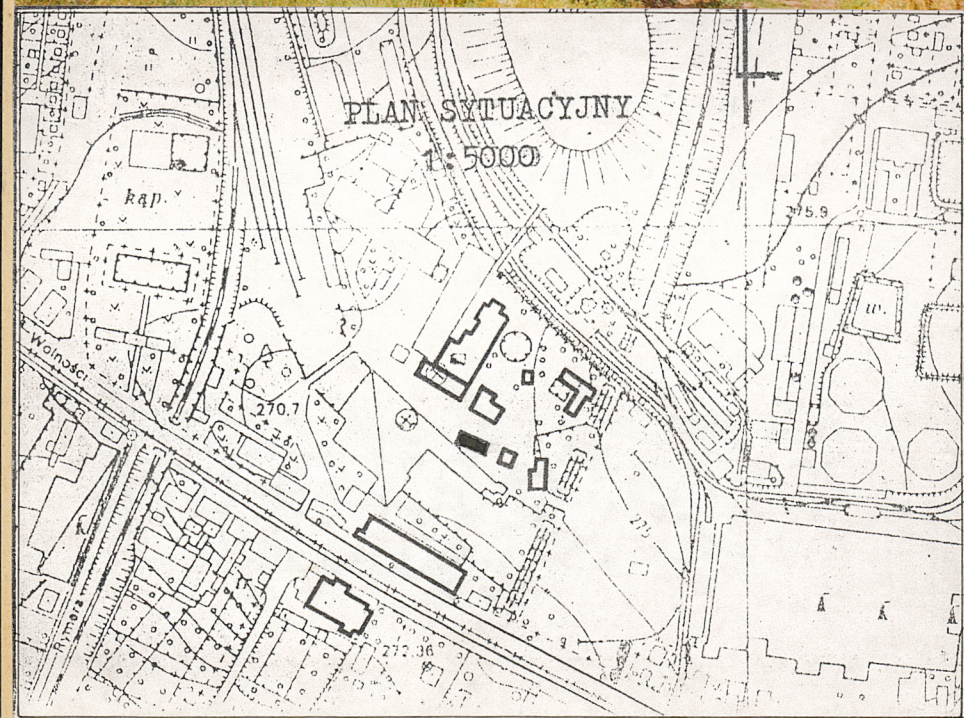
Widok z pd.

Rzut w przyziemiu /z uwzględnieniem nieistniejącego urządzenia wyciągowego/. Skala 1:200

PLAN SYTUACYJNY

1:5000

Kopalnia Królowa Luiza powstała w 1791 r. Przeniesienie wydobywania na teren nowych szybów nastąpiło w poł. XIX w. Szyb Prinz Schonaich powstał w 1858 r. jako wydobywczy. Całkowita głębokość 250 m osiągnął dopiero w l. 80-tych XIX w. Wtedy też/1888 r./postawiono stalową wieżę oraz zainstalowano nową parową maszynę wyciągową. Dalszą modernizację zespołu wyciągowego przeprowadzono w latach 1928-30. Wzmocniono poważnie maszynę wyciągową wymieniając większość zużytych elementów, oraz dodając urządzenia sygnalizacyjne i hamownicze/firma Atlas z Berlina/ przy zachowaniu istniejącego budynku maszynowni. Wybudowano praktycznie od podstaw nową wieżę wyciągową/proj. B. Walter GmbH/ wprowadzając obok transportu materiału również transport ludzi trzypiętrową klatką. Wieża była wysoka na 26 m konstrukcji stalowej o głowicy z dwoma kołami stalowymi średnicy 4500 mm. Urządzenie wyciągowe o mocy 750 KM wyprod. w Hucie Gliwickiej była maszyna dwubębnowa i dwucylindrowa. Szybem tym prowadzono wydobywanie do 1966 r., kiedy szyb został zasypany a wieża rozebrana. Maszyna parowa zlikwidowana. Jedynie nadszypie stanowiące fragment sortowni zostało wraz z nią pod koniec lat 70-tych XX w. przekształcone w halę sportową. Maszynownia obecnie pełni rolę warsztatu.

Brak danych dot. autora obiektu.
Budynek przemysłowy bezstylowy

Budynek d. maszynowni szybu Prinz Schonaich usytuowany w środkowej części terenu zespołu w sąsiedztwie budynków magazynu i maszynowni szybu Carnall znajdujących się odpowiednio po wsch. i pn. jego stronie.

Ściany w konstrukcji murowanej z cegły ceramicznej na zaprawie wapienno-cementowej, tynkowane.

Wieżba dachowa drewniana, krokwiowo-stelcowa,

Dach pokryty blachą korytkową,

Posadzki cementowe

Otwory bramne prostokątne, ze ślusarką dwuskrzydłową, pełną, wykonaną współcz.

Otwory okienne zamknięte łukiem pełnym ze ślusarką ~~dwuskrzydłową~~ trójdzielną, wielopoziomową

Rzut na planie prostokąta z dłuższymi bokami leżącymi na osi odpowiadającej w przybliżeniu kierunkowi wsch.-zach.

Bryła zwarta, jednokondygnacyjna, niepodpiwniczona, z dachem dwuspadowym o spłaszczonym układzie połaci.

Elewacja pn. pierwotnie symetryczna, jednokondygnacyjna, pięcioosiowa, podzielona lizenami pomiędzy osiami, połączonymi w górze płaskim, szerokim pasem muru. Pomiedzy lizenami płytko cofnięte kwadratowe pola. W osiach, w polach otwory okienne w parach. Aktualnie otwory osi skrajnych zamknięte zaś w wypełnieniu pola drugiej osi wsch. duży otwór bramny.

Elewacja wsch. pozbawiona otworów, symetryczna, podzielona lizenami z wyodrębnieniem pól, w częściach skrajnych. Zamknięcia pól odpowiadają linii zgodnej z profilem załamania połaci dachowej.

Elewacja pd. analogiczna w rozwiązaniu do pn. przy zachowaniu pierwotnego układu otworów okiennych, parami w osiach.

Elewacja zach. pozbawiona otworów, symetryczna, podzielona lizenami z wyodrębnieniem pól w częściach skrajnych oraz środkowej. Zamknięcia pól odpowiadają linii zgodnej z profilem załamania połaci dachowych.

Wnętrze jednoprzestrzenne, pozbawione wyposażenia (maszyna parowa prod. Preussische Bergwerks Huttenamt Gleiwitz) z antresolą dobudowaną wspólnie przy ścianie budynku.

Instalacje: elektryczna, wod. kan.

<p>14. Kubatura 2880 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa 526 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne maszynownia</p>	<p>17. Użytkowanie obecne warsztat</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W 1966 r likwidacja wyposażenia - parowej maszyny wyciągowej oraz powiększenie otworu drzwiowego i wstawienie nowej bramy. Okratowanie okien</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan techniczny - średni</p> <ul style="list-style-type: none"> - zawilgocenie fundamentów i przyziemia - korozja ślusarki okiennej - ubytki tynku 	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Objęcie prawną ochroną konserwatorską.</p> <p>Oczyszczenie i zakonserwowanie ślusarki okiennej, odtworzenie dawnych drzwi wejściowych. Pożądana ekspozycja dawnych urządzeń wyciągowych.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Archiwum Państwowe Gliwice, Preussag nr 142, 44PW Zabrze
nr 136
Materiały archiwalne z oddziału TM KWK Zabrze - Bielszowice
Kartoteka środków trwałych KWK Zabrze - Bielszowice

22. Bibliografia

Jahrbuch für den Oberbergamtsbezirk Breslau, J. Westphal
Kattowitz-Breslau-Berlin 1913

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne *Zob. kartę zespołu*

25. Opracował *P. Wybraniec, A. Szewczyk* 09.1993 r.
tekst
imię, nazwisko, data, podpis
plany, rysunki *A. Szewczyk* 09.1993 r.
imię, nazwisko, data, podpis
zdjęcia fotogr. *P. Wybraniec* 09.1993 r.
imię, nazwisko, data, podpis
miejsce przechowywania negatywów *PSOZ 0) W-Katowice*

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO!

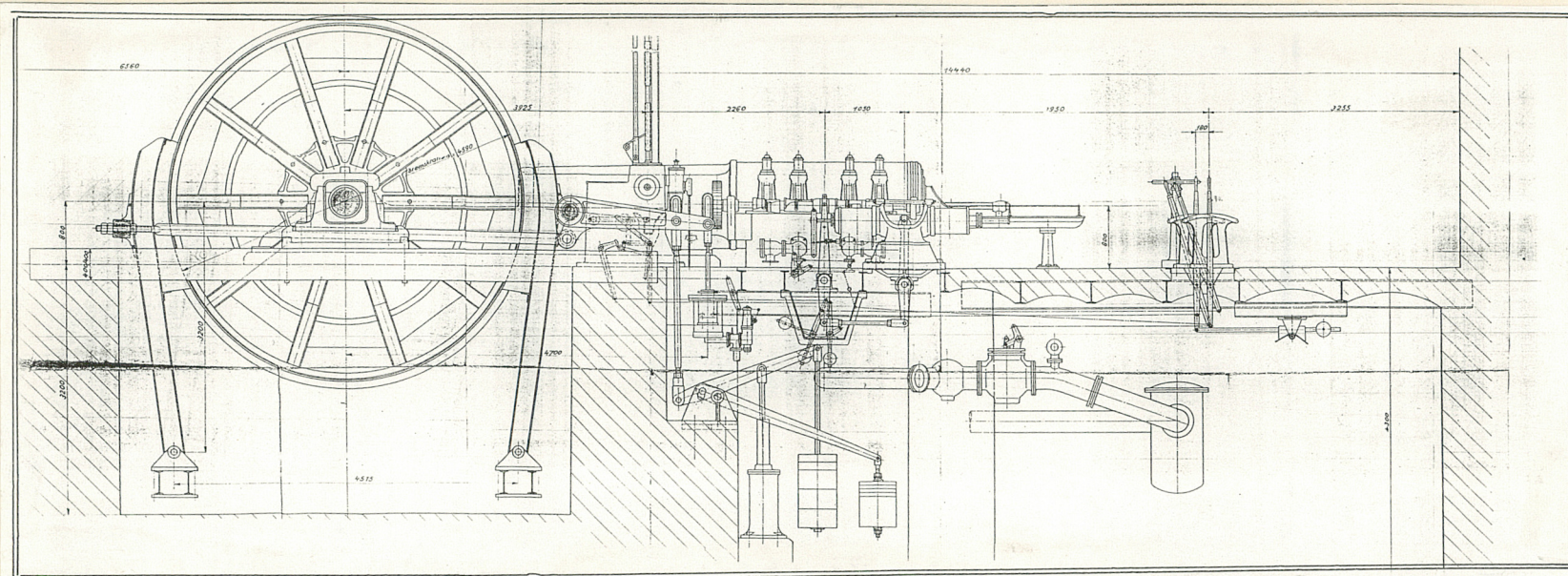
26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki *1 wkt.*

1. Miejscowość
Z A B R Z E

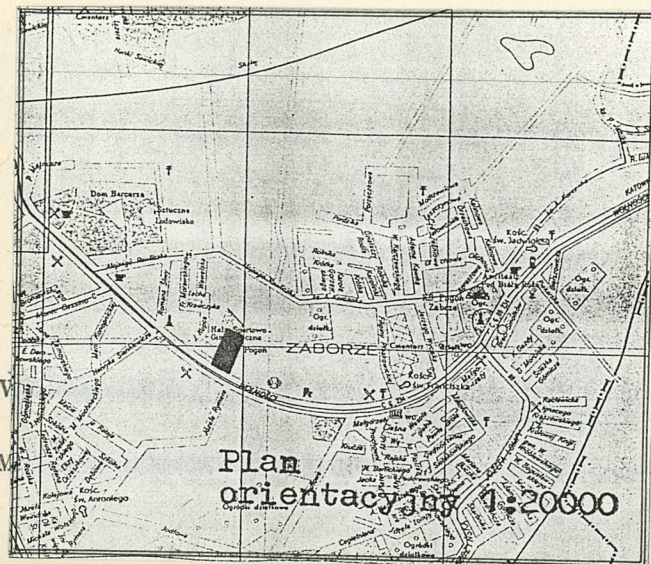
2. Nazwa obiektu lub miejsca
MASZYNOWNIA SZYBU PRINZ
SCHONAICH OB. WARSZTAT

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Plany, zdjęcia

Parow. urządzenie wyciągowe z 1888 r. w przekroju bocznym /Preussische Bergwerks
Huttenamt Gleiwitz/ Skala 1:100

Widok z pn.wsch.

Parowe urządzenie wyciągowe z 1888 r. w rzucie z góry /Preussische Bergwerks Huttenamt Gleiwitz /
Skala 1:60

